

Reiken naar de hemel

BASTIANA HARTOGSVELD

Reiken naar de hemel

Bastiana Hartogsveld

Proloog

‘Ik moet op reis, eekhoorn,’ zei de mier op een ochtend.

Zij zaten op de tak voor de deur van de eekhoorn. De eekhoorn was maar net wakker en geeuwde nog.

‘En je moet niet vragen of het echt moet,’ zei de mier, ‘want het moet.’

‘Maar dat vraag ik helemaal niet,’ zei de eekhoorn.

‘Nee, maar je stond op het punt om dat te vragen, wees maar eerlijk.’

De eekhoorn zweeg.

‘Het minste wat we kunnen doen,’ zei de mier, ‘is op een kalme manier afscheid nemen.’

‘Ja,’ zei de eekhoorn.

‘Dus niet met gejammer en tranen en wat zal ik je missen en kom gauw terug en zo, daar heb ik toch zo’n hekel aan, eekhoorn, als je dat eens wist...’

De eekhoorn knikte.

‘Als jij nou in de deuropening gaat staan...’ zei de mier.

De eekhoorn ging in de deuropening staan.

De mier gaf hem een hand en zei: ‘Nou, eekhoorn, tot ziens dan.’

‘Dag mier,’ zei de eekhoorn. ‘Goede reis.’

Maar de mier was niet tevreden over het afscheid en bleef staan.

‘Die brok in je keel, eekhoorn,’ zei hij, ‘die hoorde ik well!’

Ze probeerden het opnieuw en nu zei de mier dat hij een traan zag blinken in het oog van de eekhoorn en vond hij ‘Goede reis’ niet goed.

‘Je vindt het erg eekhoorn, je vindt het heel erg, ik zie het well!’

Ze probeerden het nog een keer met ‘Beste reis’ en een keer zonder woorden, zonder elkaar aan te kijken. De eekhoorn deed zo kalm als hij nog nooit had gedaan. Maar de mier vond het niet goed.

‘Zo kan ik niet op reis gaan,’ zei hij verongelijkt. ‘Terwijl het in feite moet. Echt moet!’

‘Ja,’ zei de eekhoorn. Daarna zwegen zij en zaten in het licht van de opkomende zon op de tak voor de deur van de eekhoorn. Het bos rook naar dennenhout en in de verte zong de lijster.

(uit: *Bijna iedereen kon omvallen*. Toon Tellegen.)

Ik kan vliegen! Ademloos zweef ik door een ruimte van kleuren die wisselen van roze en violet naar helder lichtgeel en lichtblauw...

‘Mevrouw, u moet ademhalen, haalt u eens dieper adem!’

Er is een ondergrond. Blijkbaar ben ik geland. Ik lig ergens op.

Mijn oogleden voelen zwaar. Door spleetjes zie ik vaag een gezicht boven mij zweven. Ik hoor een regelmatige piep in de mist. Ik probeer mijn hoofd op te tillen.

‘Zucht eens goed door, probeer eens wat overeind te komen? U moet echt dieper gaan ademhalen!’

Moeizaam probeer ik lucht naar binnen te zuigen, het voelt alsof ik door een nauw rietje moet ademen. Ik wil mijn arm bewegen, probeer mij op te richten, maar elke beweging strandt in een vreemd vastgesnoerd korset van pijn. Ik breng mijn handen naar mijn gezicht, ze zitten vast aan infusen. Er zit een slang in mijn neus. Ik draai mijn hoofd opzij, wil vragen, maar mijn keel voelt als kurk. Als ik mij wat op mijn zij probeer te draaien overspoelt mij een nieuwe golf van pijn.

‘U mag het pompje gebruiken hoor! Als u hierop drukt krijgt u morfine en...’

Ik voel hoe mijn duim op een knop wordt gedrukt en zak weg in een grijswitte zee.

Iemand houdt mijn hand vast. Ik zwem lucht happend naar boven. Ik open mijn ogen en herken het bleke gezicht van mijn zoon boven mij. Hij zwijgt.

Ik kijk in zijn ogen.

En dan weet ik dat iets met mij helemaal mis is.

Hij knijpt zachtjes in mijn hand. Mijn keel knijpt dicht.

Neel! Dit mag niet... zijn gezicht... dat gezicht... ik moet... ik moet... zijn gezicht strelen... het moet... weg strelen...

Hij vertelt. Hij huilt.

.... in mijn armen nemen...

Ik probeer iets te zeggen... Ik zoek verdwaalde woorden... mist in mijn hoofd... ik moet hem... moet hen... mijn kinderen vertellen... iets goeds... jongens... luister dan... ja, dat wil ik zeggen... dat... hoe het... voor mij was... overal om mij heen... het licht ging aan... de dag dat... jullie geboren werden... en, en... is nooit uitgegaan. Dat. Dat moeten ze weten. Dat dit niet geeft. Dat het goed komt. Luister...

Ik probeer mijn hoofd iets op te richten. Mijn droge lippen bewegen, er komt geen geluid. Dan voel ik hoe mijn mond vanaf de andere kant met een nat sponsje wordt bevochtigd. Mijn andere zoon buigt zich over me heen. Met zachte vaseline smeert hij mijn lippen in. Hij ziet grauw. Ik beweeg mijn ogen van de één naar de ander.

‘Het is niet eerlijk,’ schraapt het dan toch door mijn keel naar buiten.

Pijn scheert langs mijn ruggengraat. Een druk op de morfineknop en ik zak weg in donkere golven.

Opeens zie ik hoe mijn twee kleine jongens joelend naast me door de branding springen, zij duiken steeds opnieuw in schuimend wit opsplattende, aanrollende golven. We duwen elkaar schaterend kopje onder. Dan komt uit de volgende

golf plotseling mijn oudste rechtovereind op zijn surfplank aangezeild.

‘Mam, kijk ’s, ik surf helemaal weer naar Australië!’ roept hij me toe.

‘Wacht, ik ga mee, ik ga mee!’ roep ik terug en probeer hem woest zwemmend en higgend door de golven in te halen.

Ik schrik wakker met zwaaiende armen aan straktrekkende infusen. Mijn rug doet pijn. Ik draai me voorzichtig op een zij, glimlach toch even bij de herinnering: wat een droom: Australië! Dat verre land waar ik mijn oudste zoon, de globe-trotter, inmiddels jaren geleden, ging opzoeken. Samen intens genietend van de Great Ocean Road, waar we kilometers lang in het meest schitterende heldere licht langs de kust reden; de zee en het groene landschap van de heuvelachtige kust leken geschilderd in te felle, bijna overdreven aangezette kleuren.

‘Dat felle licht komt door de intense lichtschittering over zee vanuit Antarctica,’ vertelde een Aussie ons in de bus.

‘*It’s only a tip of our country mate!*’ riep hij en liet breeduit lachend een grote, gebruinde hand neerdalen op de schouder van mijn zoon.

Ik bewonderde en haatte hem. Dat schitterende land pikte meer dan vijf jaar mijn zoon in.

Diepe duisternis. In de verte hoor ik stemmen. Dan spoel ik weg in een eindeloze zee. Ik probeer terug te zwemmen, maar mijn armen zijn verlamd en ik geef me over aan de golven die me optillen. In de verte hoor ik meeuwen krijzen. Hun gekrijs gaat over in een harde stem vlakbij mijn oor, die mij roept. Ik wil naar die stem. Mijn ogen gaan moeilijk open. Ik zie een wazig gezicht dat zich over mij heen buigt.

‘Hoe gaat het met u, heeft u pijn?’

Ik staar in bezorgde ogen; mijn keel voelt droog. Ik probeer hees schrapend iets te zeggen, zoek wanhopig naar woorden.

‘U was zo aan het kreunen!’

Ik voel een snijdende pijn bij elke ademhaling. Mijn rug staat in brand. De bezorgde nachtzuster legt me uit waar die felle pijn vandaan komt: mijn ribben zijn bij de totale verwijdering van de aangetaste longkwab flink uit elkaar getrokken; de wond loopt helemaal van onder mijn borst via mijn zij tot middenin mijn rug.

Ze vraagt me welk cijfer ik de pijn zou geven op een schaal van één tot tien.

‘Tien!’ kerm ik.

Na oeverloos vechten met mijn ademhaling en verkramppte houdingen om deze lawine te verdragen verschijnt opeens een andere verpleegkundige aan mijn bed, die specialist blijkt in pijnbestrijding.

‘Ik ben gebeld,’ fluistert ze in het donker dat steeds dreigender om mij heen klemt.

'In dit aangrijpende verhaal wordt duidelijk hoe de schrijfster, uit het lood geslagen door de diagnose kanker, kracht put uit muziek en kunst, natuur en haar kleinkinderen. Hoe zij intens geniet van haar zonen, die haar als bodyguards vleugels hebben gegeven. Hoe zij door de mengeling van angst voor het eventuele afscheid van haar geliefden en de stroom vluchtelingen uit Syrië terugblijkt op haar eigen verwoestende jeugd met door oorlog, kerk en armoede getraumatiseerde ouders. Het is als behandelend arts een geschenk om op deze manier de diepere laag, de binnenkant van iemand te zien. Na ieder bezoek van haar krijg ik er levenslust bij. Hoe zij naar het leven kijkt met een stralende blik, dat is besmettelijk.'

Wanda de Kanter, longarts Antoni van Leeuwenhoek

Bastiana Hartogsveld was aanvankelijk medisch laborant. Later werkte zij als welzijnswerker met oorlogsgetroffenen en was zij jarenlang actief als supervisor bij de opleiding voor (verpleeg)huisartsen aan de Universiteit Leiden. Daarnaast schreef zij vanaf haar jeugd gedichten en verhalen. Met deze autobiografische roman maakt zij haar debuut.

UITGEVERIJ
gopher
www.gopher.nl

ISBN 9789051799286

9 789051 799286